STABIEL BETROKKEN

ChristenUnie

Verkiezingsprogramma 2010-2014

EDE

januari 2010

"Laat ieder van ons zich richten op het belang van de ander, op wat goed en opbouwend voor hem is."

Romeinen 15: 22

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
1.	Veiligheid	4
2.	Beheer Fysieke Omgeving: Leefomgeving	5
3.	Beheer Fysieke Omgeving: Mobiliteit	6
4.	Economische zaken	7
5.	Onderwijs	8
6.	Sport	9
7.	Recreatie	10
8.	Kunst en cultuur	11
9.	Werk en inkomen	12
10.	Maatschappelijke dienstverlening.	13
11.	Zorg	14
12.	Ruimtelijke ordening.	15
13.	Milieu en Landschap	16
14.	Bestuur en Organisatie	17
15.	Financiën	18
	Kandidatenlijst	19

Voorwoord

Stabiel en betrokken
Duurzaam leven, wonen, werken

Op 3 maart 2010 kiest u als burger van Ede uw vertegenwoordigers in de gemeenteraad. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de gemeente. De gemeenteraad stelt daartoe vooraf de kaders en controleert achteraf de uitvoering. College en raad hebben door deze taakverdeling hun eigen verantwoordelijkheden, maar zijn samen verantwoordelijk voor het bestuur van onze gemeente.

Stabiel en betrokken. De ChristenUnie is er voor u! Vanuit onze persoonlijke betrokkenheid bij de Edese samenleving en vanuit onze christelijke overtuiging dat wij deze aarde slechts in bruikleen hebben van onze Schepper. Wij mogen rentmeesters zijn, de aarde beheren. Niet meer, niet minder!

De ChristenUnie wil een bestuur met visie en bestuurskracht. Een stabiele, betrouwbare en daadkrachtige overheid. Transparant, niet gericht op zichzelf, maar op de samenleving en op het algemeen belang. Een bestuur dat haar verantwoordelijkheid neemt waar het nodig is maar deze ook in de samenleving laat waar het kan.

Duurzaam leven, wonen, werken. Ede kent veel verschillen: in wijken, dorpen, mensen en culturen. Als christelijk-sociale partij zetten wij ons in voor de vrijheid van godsdienst, respect en zorg voor elkaar. Wij willen daarom ruim baan geven aan die verbanden en organisaties waarin zorg en verantwoordelijkheid voor elkaar tot uiting komen, zoals gezinnen, scholen, kerken, bedrijven, clubs en verenigingen van burgers.

De verschillende belangen van groen, water, wonen, wegen en werken overvragen de beschikbare ruimte in Ede. Het wordt steeds belangrijker dat er duidelijke ruimtelijke keuzes worden gemaakt. De ChristenUnie kiest voor een duurzame economische ontwikkeling. Goede zorg voor de schepping en dus voor mens, mobiliteit, natuur, landschap en milieu. Wij nemen onze verantwoording voor een gezond, veilig en schoon Ede.

Vertrouwen op God. De overheid heeft niet alles in de hand. De politiek kan niet alles oplossen. Bestuur, politiek en burgers hebben elkaar nodig wil er sprake zijn van een stabiele, sociale en toekomstgerichte samenleving. Wij zullen daar van onze kant alles aan doen, daar kunt u van op aan.

Dit in het volle besef dat wij politiek niets kunnen en willen doen zonder te vragen om Gods zegen en daarop te vertrouwen.

Wij zien uit naar de komende bestuursperiode en rekenen op uw steun!

Jos van Heuveln, lijsttrekker
Fractievoorzitter ChristenUnie Ede

Jacob van Wier
Voorzitter bestuur ChristenUnie Ede

1. Veiligheid

Trends en ontwikkelingen
Ergernissen dicht bij huis, zoals asociaal gedrag, overlast op straat, vernielingen en graffiti, zorgen voor een minder veilig gevoel bij mensen. In 2010 stelt het kabinet geld beschikbaar dit aan te pakken. Overlast door alcohol- en drugsgebruik en door groepen jongeren, wordt aangepakt. Ook door inzet van meer wijkagenten. Burgernet, een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie heeft in Ede zijn nut al ruim bewezen.
Het beleid van de politie is steeds meer afgestemd op kengetallen en aandachtspunten. Een onrustige wijk zoals Veldhuizen krijgt daardoor extra aandacht. Totdat de onrust weg is…
In toenemende mate staat het gedoogbeleid met betrekking tot coffeeshops ter discussie: óf men wil sluiting, of legale bevoorrading. Bij de drankketen zijn die twee sporen ook te herkennen: totale sluiting versus regulering.

De visie van de ChristenUnie
De overheid is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en als zodanig dienstbaar aan God omdat zij er is ten behoeve van de burger. Voor ons betekent dat concreet: wijken mogen niet meer zonder wijkagent zitten. En ad-hoc beleid mag hooguit voor incidenten, maar langetermijnbeleid is nodig om die incidenten te voorkomen, met structurele aandacht en een preventieve aanpak. Handhaving en preventie moeten in evenwicht te zijn. Partners in preventie zijn onder andere welzijnswerk, jeugdzorg, onderwijs en gezondheidszorg. Samenwerking tussen al deze partijen is van belang, maar mag niet uitmonden in overleg zonder resultaten. De gemeente moet hierin een (pro-)actieve en regisserende rol vervullen zodat er sprake is van een integrale aanpak veiligheidsbeleid, gericht op resultaat: daadwerkelijke en gevoelsmatige veiligheid van de burgers. Burgers worden daarbij actief betrokken. Stimuleren van deelname aan Burgernet is daarom belangrijk. Evenals het stimuleren van aangifte doen bij overlast en criminaliteit.
Voor de aanpak van probleemjongeren geldt: hard als het moet, zacht als het kan. Buurtcentra kunnen een positieve bijdrage leveren aan veiligheid in de wijk.
Camerabewaking speelt vooral in uitgaansgebieden een belangrijke rol. Uitbreiding kan nodig zijn als er sprake is van overlast en gevoelens van onveiligheid.
In het kader van het terugdringen van alcoholgebruik moeten de sluitingstijden van cafés zeker niet worden verlengd. Voor de ChristenUnie kan er geen sprake zijn van het gedogen van drugs, coffeeshops, drankketen, (illegale) prostitutie en andere situaties die veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Gedogen creëert weer nieuwe problemen. Het in Ede geldende uitsterfbeleid voor coffeeshops moet krachtig en consequent worden uitgevoerd.

Actiepunten
- Verloedering en overlast wordt aangepakt, kosten van vandalisme worden verhaald op de daders.
- Het bestaande tekort aan wijkagenten moet zo snel mogelijk worden ingevuld.
- Ede moet coffeeshop vrij worden en blijven, drankketen moeten worden gesloten.
- Er is geen plaats voor een gokhal in Ede.
- Voor bordelen geldt de nuloptie zodra de wetgeving dat toelaat.
- De wijk- of gebiedsagent is zichtbaar aanwezig.
- Opsporingsambtenaren, politie en brandweer werken nauw met elkaar samen.
- De veiligheidsmonitor wordt verfijnd tot op wijkniveau.
- De brandweer kan niet zonder vrijwilligers, de gemeente heeft hier nadrukkelijk oog voor.

2. Beheer Fysieke Omgeving: Leefomgeving

Trends en ontwikkelingen
De verschillende belangen zoals groen, water, wonen, en wegen overvragen de beschikbare ruimte. Het wordt steeds belangrijker dat er duidelijke ruimtelijke keuzes worden gemaakt. In de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (2008) ligt het accent op overleg met betrokkenen vooraf in plaats van toetsing achteraf. In projecten als 'Schoon, heel en veilig' werken gemeente, politie, brandweer, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties op uitstekende wijze samen aan een leefbare samenleving.
De burger is doorgaans meer geïnteresseerd in de eigen leefomgeving. Daardoor botst eigen belang steeds vaker met het algemeen belang. Dat is ook te merken bij het thema duurzaamheid. Het is lastig draagvlak te krijgen voor een duurzame energiecentrale of voor windmolens. Of voor extra uitgaven.
Ede is 'millenniumgemeente' en heeft plannen om in het volgende decennium 'klimaatneutraal' te zijn. De gemeente maakt haar gebouwen voortdurend energiezuiniger, koopt groene stroom en gas in.

De visie van de ChristenUnie
Verantwoordelijkheid staat centraal bij de ChristenUnie. Wij zijn beheerders van Gods schepping, niet de verbruikers ervan. Dat bepaalt onze keuzes op terreinen als natuur, energie en klimaat, maar ook op het gebied van afval, mobiliteit en bebouwing. Hoewel milieu- en klimaatbeleid doorgaans buiten Ede wordt bepaald, kan en moet ook de gemeente een bijdrage leveren. Allereerst via haar voorbeeldfunctie. Naast de al in gang gezette maatregelen moet de gemeente verder gaan met het stimuleren en steunen van lokale klimaatinitiatieven of daar in participeren. Zoals het plaatsen van windmolens en het benutten van aardwarmte. Maar ook het bevorderen van energiebesparing bij bedrijfsleven, midden- en kleinbedrijf en particulieren.
Bij het inrichten van de openbare ruimte spelen veel verschillende belangen. Het belang van duurzaamheid moet daarin een grotere rol krijgen. Soms is dat financieel moeilijk, maar duurzaamheid mag geen sluitpost zijn. Niets doen is geen optie meer.
Het zogenaamde integraal en gebiedsgericht werken moet verder uitgebouwd worden. De gemeente heeft daarbij niet meer alle kaarten in handen, maar treedt steeds vaker op als overlegpartner of regisseur. Dat vraagt overleg met allerlei betrokkenen: andere overheden, grondeigenaren, wijk- en dorpsraden en belangenorganisaties. Dat vergt veel tijd. Maar door belanghebbende burgers, bedrijven en organisaties in het voortraject goed en tijdig te betrekken, kunnen vaak bezwaren later in het proces worden ondervangen. De nadruk moet liggen op participatie, om langdurige (en kostbare) juridische procedures te voorkomen.

Actiepunten
- Opschoondagen in de buurt worden gestimuleerd.
- Speelvoorzieningen in de wijken worden afgestemd aan de leeftijdsopbouw.
- Hemelwater wordt zoveel mogelijk ontkoppeld van het riool en geïnfiltreerd in de bodem.
- Lichtvervuiling wordt tegengegaan, verlichting moet duurzaam zijn.
- De leef-, werk- en winkelomgeving moet schoon, heel en veilig zijn.
- De gemeente faciliteert geen reclame-uitingen waarin wordt aangezet tot geweld, discriminatie, godslastering of onzedelijkheid.
- Openbare ruimte en gebouwen moeten voor gehandicapten en minder validen zelfstandig toegankelijk zijn.
- Millenniumdoelen zijn er om behaald te worden.

3. Beheer Fysieke Omgeving: Mobiliteit

Trends en ontwikkelingen
De gemeente Ede wil uitbreiding van het openbaar vervoer. Voor bepaalde doelgroepen (meestal jongeren en senioren) wordt het openbaar vervoer goedkoper. En ter bevordering van het openbaar vervoer worden vrijliggende busbanen en transferia aangelegd. Ook het gebruik van de fiets wordt bewust gestimuleerd. Meer en meer worden verkeersstromen (bijvoorbeeld auto's en fietsen) van elkaar gescheiden. In ontwikkelingsplannen wordt meer rekening gehouden met de toenemende vraag naar mobiliteit en de diverse mobiliteitsvisies van overheden worden beter op elkaar afgestemd.

De visie van de ChristenUnie
De ChristenUnie laat zich bij mobiliteit leiden door drie criteria: veiligheid (o.a. verkeersveiligheid), milieu (bescherming van Gods schepping: mensen, dieren, groen) en leefbaarheid (lawaai, CO2, hoeveelheid groen, mate van elektromagnetische belasting).
Onderhoudsachterstanden van wegen, fietspaden en elementverharding moeten in het kader van de verkeersveiligheid worden weggewerkt. Dit vraagt om een langetermijnvisie, gebaseerd op het ruimtelijk beleid.
Mobiliteit is zowel een groot goed als een groot probleem. Hierbij heeft niet alleen de overheid, een grote verantwoordelijkheid om bewust met mobiliteit om te gaan. Ook burgers hebben een verantwoordelijkheid vanwege de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving en het ruimtebeslag op de wegen. Daarom moet een goede balans worden gevonden in het verminderen van het autogebruik en het bevorderen van fiets en openbaar vervoer. De zwakke verkeersdeelnemer heeft in het verkeersbeleid prioriteit.
Parkeren op straat is geen grondrecht, maar iedereen wil wel de auto een plek kunnen geven. Als de beschikbare parkeerruimte onvoldoende is moet deze zo goed mogelijk worden verdeeld en gereguleerd. Parkeerregulering is een goed middel om parkeeroverlast in wijken te bestrijden, en toezicht en handhaving te kunnen toepassen. Het heeft tevens invloed op het economisch functioneren van winkelgebieden en kan het gebruik van fiets en openbaar vervoer stimuleren. Dat kan niet zonder inkomsten. Die moeten met de uitgaven in balans zijn.

Actiepunten
- Verblijfsgebieden binnen de bebouwde kom worden ingericht als 30-km-zone en wegen in het buitengebied als 60-km zone.
- De gemeente blijft zich inspannen voor goed openbaar vervoer, ook in dorpen, kernen en bedrijfsterreinen.
- Regiotaxi's, scholierenvervoer, WMO vervoer etc. wordt zoveel mogelijk gecombineerd.
- Hoofdfietsroutes binnen de gemeente moeten zoveel mogelijk gescheiden zijn van het overige verkeer.
- Kwaliteit en veiligheid van bestaande fietspaden binnen en buiten de bebouwde kom wordt verbeterd.
- Fietsparkeren bij stations en in het centrum is gratis en wordt betaald door autoparkeerders.
- Om de leefbaarheid te bevorderen is straatparkeren kort en duurder dan parkeren in garages.
- Aanvoer van goederen voor winkels in het centrum wordt gedistribueerd vanuit één locatie buiten het centrum.
- Voor parkeren van vrachtwagens wordt een kostendekkende bewaakte parkeerfaciliteit gezocht.

4. Economische zaken

Trends en ontwikkelingen
Bij het schrijven van dit programma zit ons land in een stevige recessie. Hoe de economische ontwikkelingen in de komende jaren zullen zijn, valt onmogelijk te voorspellen. Naast bedreigingen zoals afnemende bedrijvigheid en toenemende werkloosheid, biedt deze situatie ook kansen om tot een duurzamere economie te komen.
Mede door de toegenomen scholingsgraad van de beroepsbevolking en de stijging van de kosten van arbeid wordt de Nederlandse economie steeds meer een kenniseconomie. Dat leidt tot een verschuiving van industriële bedrijvigheid naar dienstverlening.
Landbouw blijft voor Ede een economische factor van betekenis. De sector heeft bovendien steeds meer oog voor duurzaamheid en is ook bereid een bijdrage te leveren aan kwalitatief goed beheer van het buitengebied. De productie en afzet van streekeigen producten neemt daarbij een bijzondere plaats in.
Steeds meer geld wordt uitgegeven aan vrije tijd en cultuur. Het economisch rendement van investeren in cultuurhistorisch erfgoed is positief.

De visie van de ChristenUnie
Werk is een belangrijk middel om de gaven die God heeft gegeven, te ontwikkelen. Maar werken moet niet doorslaan in een 7 x 24-uurseconomie. De kleinere ondernemer wordt daardoor gedupeerd. Maar vooral: de ChristenUnie ziet de rustdag als een gave van God, die als Schepper weet hoe de mens in elkaar zit. Het is goed om een ritme van zes dagen werken en dan een dag rust te hebben.
De ontwikkelingen in het kader van Regio FoodValley en vestiging van daaraan gerelateerde bedrijven zijn een prachtkans voor Ede om te benutten in een tijd van recessie maar vooral voor een toekomstige duurzame woon- en werkgelegenheid.
Ondernemers stellen hoge eisen aan het vestigingsklimaat. Een belangrijk element daarin is de fysieke en digitale bereikbaarheid van de locatie. De detailhandel is grootschaliger geworden en vraagt om duidelijke keuzes met betrekking tot detailhandel buiten het aangewezen gebied. Vaak zijn (oude) bedrijventerreinen niet meer efficiënt ingericht. In de loop van de jaren is verrommeling ontstaan. Revitalisering van oude bedrijfsterreinen kan een beter grondgebruik en daarmee een betere bedrijfsvoering voor de ondernemers opleveren.

Actiepunten
- City-marketing wordt actief ingezet om ook bedrijfsleven, detailhandel en vestiging van bedrijven te stimuleren.
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt bevorderd.
- Grootschalige perifere detailhandelsvestigingen worden niet ontwikkeld.
- Het Oude Kerkplein in Ede centrum moet een rustige verblijfplaats blijven.
- Activiteiten die leiden tot een 7x24-uurs-economie worden tegengaan.
- Winkels mogen zes dagen in de week open zijn, van maandag tot en met zaterdag.
- Bedrijfsterreinen worden duurzaam en klimaatneutraal ingericht. Bedrijven worden uitgedaagd duurzame doelen te stellen en te realiseren.
- De realisatie van een facilitypoint op het industrieterrein wordt in 2010 afgerond.
- Bedrijfsterreinen in de buitendorpen worden gereserveerd voor kleinschalige lokale ondernemingen.
- Het revitaliseren van oude bedrijfsterreinen heeft de voorkeur boven het aanleggen van nieuwe.
- Landbouwbedrijven krijgen mogelijkheden nevenactiviteiten uit te voeren zonder dat het ten koste gaat van de kwaliteit van het buitengebied.
- In samenwerking met partners uit het veld Edese en regionale streekproducten structureel promoten.

5. Onderwijs

Trends en ontwikkelingen
Onderwijs bereidt jongeren voor op hun toekomst en is daarmee van levensbelang. Zonder diploma is het moeilijk om een baan en je draai in de samenleving te vinden. Verschillende onderwijsvernieuwingen hebben niet kunnen voorkomen dat het aantal kinderen dat zonder diploma de school verlaat niet afneemt. In de Edese regio verliet in 2008 3,6% van de leerlingen zonder diploma het voortgezet onderwijs.
Naast het verzorgen van onderwijs zijn scholen betrokken bij het welzijn van jongeren. Via scholen hebben zorgadviesteams een signaalfunctie en kunnen jongeren verder helpen binnen de jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg.
In Nederland hebben we de vrijheid om de school voor onze kinderen uit te kiezen. Deze vrijheid van onderwijs en schoolkeuze staat onder druk, ook in Ede. Aanleiding is het ontstaan van 'zwarte scholen', scholen met een bovengemiddeld aantal allochtone leerlingen. Tegenstanders van onderwijsvrijheid willen de autochtone en allochtone leerlingen gedwongen spreiden over de scholen in Ede.

De visie van de ChristenUnie
De Grondwettelijke vrijheid van onderwijs is voor de ChristenUnie erg belangrijk. Daarom verzetten we ons tegen het dwingende karakter van maatregelen die leerlingen over scholen willen spreiden. Maar we sluiten onze ogen niet voor het probleem van 'zwarte scholen'. Afspraken tussen gemeente en scholen over spreiding kunnen een oplossing zijn. Behoud van de identiteit van de school en vrijwilligheid zijn daarbij de uitgangspunten.
Scholen moeten de ruimte krijgen om zich te richten op hun kerntaak: het geven van goed onderwijs. Onderwijsachterstand moet worden bestreden. Ook letterlijk moet er sprake zijn van een gezonde ruimte om les te geven en te ontvangen. Daarom moet het binnenklimaat van scholen van goede kwaliteit moet zijn.
Samen met de afdeling leerplicht moeten scholen alle mogelijkheden benutten om spijbelen en schooluitval tegen te gaan. Lokale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven moet resulteren in een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. De onderwijsinstelling moet zorg dragen voor een goede stagebegeleiding.
De verzelfstandiging van het openbaar onderwijs heeft de betrokkenheid van de ouders vergroot. De eindverantwoordelijkheid van het openbare onderwijs moet bij de gemeente blijven. Die moet waken over het openbare karakter en de levensbeschouwelijke pluriformiteit. Het overheidsbeleid moet ook gericht zijn op het gediplomeerd verlaten van het onderwijs. De eindverantwoordelijkheid voor de opvoeding blijft bij de ouders. Het gezin is de basis waar kinderen geborgenheid en vorming horen te krijgen.

Actiepunten
- Scholen worden over maximaal twee locaties verspreid.
- Het Convenant Spreidingsbeleid wordt uitsluitend op vrijwillige basis en met respect voor de identiteit van deelnemende scholen gesloten.
- De gemeentelijke regietaak van duurzame nieuwbouw en uitbreiding van scholen moet actiever worden ingevuld.
- Zorg- en adviesteams worden ingezet in de voorschoolse periode en het basisonderwijs.
- Scholen worden betrokken bij de Centra voor Jeugd en Gezin. Voor advies en preventieve melding. Maar ook voor sportbesteding in het kader van jeugdgezondheidszorg.
- De gemeente ziet toe op een veilige schoolomgeving waarin geen plaats is voor loverboys, drugs en drankgebruik.
- Blijvende aandacht voor verkeersveilige schoolroutes.

6. Sport

Trends en ontwikkelingen
Bewegen doet Nederland steeds minder. Hierdoor is overgewicht een maatschappelijk probleem geworden. Gezond eten en bewegen is de oplossing, sportief bezig zijn en blijven.
Aangezien de jeugdgezondheidszorg onderdeel wordt van de Centra voor Jeugd en Gezin komt de sportbesteding van jeugd ook op de agenda van deze Centra. De zogenaamde sportzorgtrajecten in het kader van het programma 'Meedoen Allochtone Jeugd' willen samenwerking tussen de sportvereniging en Bureau Jeugdzorg te bevorderen.
In Ede vervult Sportservice Ede een cruciale rol met de kerntaken serviceverlening, sportontwikkeling en sportpromotie. Sportvrijwilligers zijn onmisbaar voor de sportverenigingen, maar er dreigt een tekort aan deze medewerkers.

De visie Van de ChristenUnie
Het roer moet om. Een actieve leefstijl bevordert de gezondheid. Ook met het goed onderhouden van het lichaam wordt God als Schepper geëerd. Bewegen en sporten helpt mensen om te ontspannen en dat is hard nodig in een hectische maatschappij. Het is belangrijk dat iedereen kan meedoen en dat er voldoende faciliteiten zijn. En met iedereen bedoelt de ChristenUnie ook sporters met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en kinderen van ouders die geen geld hebben voor een sportclub. Het is van groot belang dat kinderen zich ook via de sport ontwikkelen, hun talenten leren ontdekken en leren omgaan met winst en verlies. Sport moet daarom een belangrijke plaats hebben op school en in de wijk. De ChristenUnie is blij dat Sportservice Ede daarin een stimulerende rol heeft. De uitgifte van de sport- en cultuurpas, voor iedereen met een minimum inkomen, draagt daar aan bij. Sport kan ook de ontmoetingen van autochtone met allochtone inwoners bevorderen.
Over de toenemende sportverruwing moeten we ons niet alleen zorgen maken maar vooral de oorzaak opsporen en aanpakken. Die oorzaak ligt voor de ChristenUnie grotendeels in het verlies van waarden en normen. Respect voor de ander en respect voor gezag moet door de sportclubs opgepakt worden als onderdeel van de training.
De gemeente Ede heeft de taak om te zorgen voor voldoende sportfaciliteiten. Maar de gemeente moet zich ook inzetten om iedereen die wil, de kans te geven om te sporten. Dat is een keus, want geld kun je maar één keer uitgeven. En in die keuze kiest de ChristenUnie voor breedtesport in plaats van topsport. Topsporters worden aangemoedigd om sponsoring van het bedrijfsleven te krijgen.

Actiepunten
- De gemeente Ede moet zich inzetten om iedereen die wil, ook de kans te geven om te sporten.
- Sportbehoefte en sportvoorziening zijn in evenwicht, ook voor ouderen en gehandicapten.
- Sportservice Ede biedt sportverenigingen ook hulp bij het ontwikkelen van activiteiten voor gehandicapte sporters en voor kinderen met gedragsproblemen
- Deelname aan sport wordt gestimuleerd. De sport- en cultuurpas draagt daaraan bij.
- Schoolzwemmen blijft onderdeel van het lespakket voor basisscholen.
- Stimuleren van het vrijwilligerswerk bij sport en recreatie.
- Handhaven van de zondagsrust, zoals vastgelegd in de wet, bij sportieve evenementen.
- De gemeente streeft naar alcoholvrije sportkantines.
- Spelers en ouders die zich misdragen wordt voor een bepaalde tijd de toegang tot het sportveld of zaal ontzegd.
- Bij voldoende vorst worden Edese schaatswedstrijden gehouden op de recreatieplas.

7. Recreatie

Trends en ontwikkelingen
De behoefte van de toerist verandert met de tijd. Er zijn talrijke trends die van toepassing zijn op de recreatieve sector die kansen maar ook bedreigingen met zich mee brengen.
De aandacht voor duurzaamheid is de laatste jaren sterk gegroeid. Op veel terreinen leeft de gedachte dat het "vijf voor twaalf is". Ook in de recreatieve sector. Steeds meer mensen worden bewuster en kiezen voor vakantie in eigen land.
De gemiddelde schaalgrootte van hotels, campings, bungalowparken, etc. neemt toe omdat er een toenemende vraag is naar mogelijkheden voor kortdurend recreatief verblijf.
Diverse campings zijn dan ook van karakter veranderd. Van een camping voor kort en lang kamperen naar een vakantiepark met huisjes. Met als risico permanente bewoning.
Qua oppervlakte is de Veluwe het grootste landschappelijke gebied van Nederland. Groter dan alle nationale parken bij elkaar. De Veluwe heeft een grote aantrekkingskracht op (zakelijke) toeristen en recreanten die rust en ruimte zoeken. De gemeente Ede speelt daar op in als een van de grootste gemeenten op de Veluwe. Met als bijzondere publiekstrekker het Nationaal Park de Hoge Veluwe.
Om die rol te versterken gaat de gemeente actief deelnemen aan de organisatie 'Toerisme Veluwe'. Het oogmerk is de promotie voor 'de Veluwe op 1' maar met behoud van de Edese evenementen. Een groeiende trend is de ontwikkeling van 'kamperen bij de boer' waardoor de agrariër meer bronnen van inkomsten heeft en de kampeerder krijgt meer oog voor het boerenbedrijf.

De visie van de ChristenUnie
De ChristenUnie vindt het hoog tijd dat onze aandacht wordt gericht op leven in verbondenheid met Gods schepping in plaats van consumptieve groei. Duurzame keuzes maken betekent ook keuzes maken in vakantiebestemmingen. De ChristenUnie ziet goede kansen liggen om vakantie in eigen land en Ede te stimuleren en om recreatie bij de boer te bevorderen. We willen terughoudend zijn met de ontwikkeling van megagrote bungalowparken. De ontwikkeling van een recreatieplas zonder verblijfsrecreatie in Ede vinden wij belangrijk voor de Edese burger die zich wil ontspannen.

Actiepunten
- Verblijfsrecreatie wordt gestimuleerd. Het heeft een gunstig effect op de detailhandel.
- Toeristische trekpleisters worden goed ontsloten met openbaar vervoer en fietspaden.
- De aanleg van wandelpaden wordt uitgebreid. Kerk- of klompenpaden worden hersteld of aangelegd.
- De gemeente Ede neemt deel aan 'Toerisme Veluwe' met behoud van de eigenheid van Edese evenementen.
- Verbod op permanente bewoning in recreatiebungalows wordt strikt gehandhaafd.
- Het volledig ombouwen van kampeerterreinen in chaletparken wordt tegengegaan.
- Functiecombinaties voor agrariërs zoals agrarisch natuurbeheer en kamperen wordt gestimuleerd.
- De recreatieplas wordt kostendekkend en zonder verblijfsrecreatieve voorzieningen ontwikkeld.
- Handhaven van de zondagsrust, zoals vastgelegd in de wet, bij recreatieve evenementen.

8. Kunst en cultuur

Trends en ontwikkelingen
Bezien vanuit de verantwoordelijkheden van de overheid is de cultuurtaak van de gemeente beperkt. Wel zijn gemeenten en zeker de gemeente Ede zich bewust van de waarde van kunst en cultuur in de gemeente. Cultuuruitingen zijn soms verstilde uitingen uit het verleden maar kunnen ook zeer dynamisch het heden verbeelden. De gemeente en de Edese musea staan met de komst van een cultuurhistorische wijk in Ede Oost, de Veluwse Poort, voor de uitdaging daar een artistiek en ook voor toeristen aantrekkelijk geheel van te maken.

De visie van de ChristenUnie
Smaken verschillen, dat is de ChristenUnie zich maar al te goed bewust. Wat de een mooi vindt wordt door de ander niet eens gezien of die ergert zich er aan. Maar juist die rijke schakering aan kunstuitingen in de maatschappij maakt dat het leven om ons heen fleur krijgt. De geest kan worden verrijkt door kunstuitingen en kan zich daardoor ontspannen, soms zelfs herstellen. Alle zintuigen kunnen actief en passief door kunst en cultuur worden gestimuleerd en de Schepper van deze gaven beleeft zelf vreugde als Hij wordt geprezen in de kunst. De ChristenUnie vindt dan ook dat binnen het cultuurbeleid met respect moet worden omgegaan met de eer van God en met de goede zeden. Kunst en cultuur confronteren ons ook met wat er om ons heen gebeurt, met het goede en mooie evenals met het bedreigende en het lijden in het leven. Bovendien kan kunst de aandacht voor de geschiedenis levend houden en mensen helpen bij het ervaren van hun identiteit. Kunst en cultuur kunnen daarom mensen samenbinden en bijdragen aan maatschappelijke betrokkenheid. Als culturele uitingen tot excessen leiden in de vorm van uitingen van discriminatie, geweld, godslastering en onzedelijkheid of daartoe aanzetten, drijft kunst mensen juist uit elkaar. Daarom is het de taak van de gemeente om normatieve criteria te stellen op dit terrein en deze ook te handhaven. Pornografische afbeeldingen tasten de waardigheid van het menselijk lichaam aan en moeten daarom worden geweerd uit de openbare ruimte.
Het gemeentebestuur bevordert de ‘bereikbaarheid’ van kunst- en cultuuruitingen. Dat betekent niet dat de overheid deze sector financieel moet onderhouden. Eigen bijdragen en eigen, financieel haalbare, initiatieven zijn het uitgangspunt. Kunst en cultuur dienen ‘van en voor de burger’ te zijn.
De ChristenUnie vindt dat we zuinig moeten omspringen met het culturele erfgoed, zoals monumenten, landschappen, dorpsgezichten etc. Bij de ontwikkeling van de Veluwse Poort wordt zorgvuldig evenwicht gezocht tussen (nieuw-)bouwlocaties, architectuur en bestaande cultuurhistorische waarden. De kleine musea vormen een belangrijk aandeel van het Edese cultuuraanbod. Renovatie van het Openluchttheater ‘De Kuil’ is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van een verhoging van gemeentelijke belastingen.

Actiepunten
- Stimuleren van mensen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.
- Geen kunstuitingen faciliteren die aanzetten tot geweld, discriminatie, godslastering of onzedelijkheid.
- Jongeren via de basisschool en het voortgezet onderwijs met cultuur kennis laten maken.
- Leegstaande gemeentelijke panden tijdelijk beschikbaar stellen voor creatieve initiatieven. Dit geldt ook voor de Veluwse Poort.
- Zorgvuldige inpassing van cultuurhistorische waarden bij de ontwikkeling van de Veluwse Poort.
- In Bennekom en Lunteren blijft een bibliotheekvoorziening.

9. Werk en inkomen

Trends en ontwikkelingen
De recessie heeft een goeddraaiende economie in een lagere versnelling gezet. Jongeren en volwassenen die sociaal- of arbeidsgehandicapt zijn lopen nu de meeste risico niet snel (weer) aan het werk te komen. Als mensen werkloos worden en moeite hebben om weer een baan te vinden, zijn er gemeentelijke organisaties als Werkplein die mensen verder kunnen helpen.
De nieuwe Wet Investeren in Jongeren (2009) vraagt van de gemeenten forse inzet. De verantwoordelijkheid die met deze wet op de schouders van de gemeente wordt gelegd is groot. De gemeente moet werk of begeleiding naar werk aanbieden als een jongere om een bijstandsuitkering vraagt. De gemeente heeft met diverse diagnose-instrumenten een individuele aanpak mogelijk gemaakt om jongeren naar werk toe te leiden.
In diverse gemeenten, ook in Ede, wordt de doelgroep voor ondersteuning met minimaregelingen onvoldoende bereikt. Vooral ouderen blijken vaak onvoldoende van ondersteunende regelingen op de hoogte.

De visie van de ChristenUnie
Als het om levensonderhoud gaat staat voor de ChristenUnie het hebben van of streven naar werk voorop. Werk stelt mensen in staat hun talenten te ontwikkelen. Het draagt bij aan eigenwaarde en zelfstandigheid. Niet iedereen kan evenveel werken, sommige mensen zijn kortere of langere tijd niet in staat te werken door ziekte, handicap of gezinsomstandigheden. Juist voor hen moet de overheid oog hebben. De overheid is in onze visie een schild voor de zwakken. Ook en juist in tijden van recessie. Bij voldoende inkomen kunnen ouders kiezen hoe ze de taken in het gezin verdelen. De ChristenUnie vindt dat de overheid ouders niet moet dwingen om zo veel mogelijk te werken. Daar waar toeleiding naar betaald werk niet mogelijk is, is inkomensondersteuning van belang. Niet iedereen hoeft betaald werk te doen, vrijwilligerswerk is ook werk en is heel belangrijk.
Goede begeleiding, correcte en meedenkende communicatie van de kant van de gemeente is onontbeerlijk voor de burger die werk zoekt of inkomensondersteuning nodig heeft. Evenals goede contacten van de gemeente met het bedrijfsleven voor stages en werkleerplekken. Schuldpreventie en schuldhulpverlening op maat zijn onmisbare gemeentelijke instrumenten bij inkomensondersteuning. De minimaregelingen moeten transparant en overzichtelijk zijn en ruimhartig toegekend worden aan hen die er recht op hebben.

Actiepunten
- Het niet-gebruik van minimaregelingen en (bijzondere) bijstand moet worden teruggedrongen.
- Bijstandsfraude wordt krachtig bestreden.
- Geen sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen, wel goede begeleiding bij de voorbereiding naar herintreding.
- Ter voorkoming van schulden krijgen jongeren voorlichting over budgetteren, leningen en studiefinanciering.
- De gemeente creëert voldoende stageplaatsen en leerwerkplekken voor hen die moeilijk werk kunnen vinden of behouden.
- In Europese aanbestedingstrajecten clausules opnemen, die aanbieders verplichten moeilijk bemiddelbare werkzoekenden aan werk te helpen.
- Traceren van ‘stille armoede’ en mogelijke gevolgen voor welzijn en gezondheid van kinderen, ook bij kleine zelfstandigen.

10. Maatschappelijke dienstverlening.

Trends en ontwikkelingen
Met ingang van 2009 is de Wet Tijdelijk Huisverbod ingegaan. Daarbij wordt de daders van huiselijk geweld tijdelijk de toegang van hun woning ontzegd voor een afkoelingsperiode en voor het starten van hulpverlening.
De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) gaan de komende jaren bij de (preventieve) zorg en aandacht voor jongeren vanaf hun vierde tot hun 23ste jaar een belangrijke rol spelen. Tenminste de GGD, Kruiswerk en Bureau Jeugdzorg zijn betrokken bij CJG's. Het is in Ede de bedoeling dat daarbij nauw contact gehouden wordt met de Zorg Advies Teams van scholen. Ede heeft met regiogemeenten afspraken gemaakt om alcoholmisbruik tegen te gaan.

De visie van de ChristenUnie
Geweld achter de voordeur is ingrijpend voor alle betrokkenen. Iedereen droomt van een harmonische relatie. Maar zodra er sprake is van stelselmatig fysiek en/of psychisch geweld begint een nachtmerrie. De zorg voor het gezin dat ermee te maken moet gericht zijn op alle betrokken partijen. De zorg voor eventueel aanwezige kinderen heeft voor de ChristenUnie hierbij hoge prioriteit.
De Centra voor Jeugd en Gezin gaan een belangrijke rol vervullen met het opvangen van de eerste signalen van moeilijkheden waar een kind of jongere mee rondloopt of waar een gezin mee tobt. Die moeilijkheden moeten niet in problemen ontaarden. Voor de ChristenUnie is daarom laagdrempeligheid van een CJG zeer belangrijk! Ook digitaal. Doorverwijzing door een CJG moet vlot gebeuren. De eerstverantwoordelijke instelling die voor hulp is aangewezen, moet een verantwoorde inschatting maken van de wachttijd voordat de hulpverlening start. Duurt dat te lang dan moet de procescoördinator zo spoedig mogelijk een andere instantie benaderen.
De ChristenUnie ziet het gebruik van Eigen Kracht Conferenties, waarbij samen met het sociale netwerk rond het gezin afspraken worden gemaakt, als een goede mogelijkheid voor gezinsondersteuning. "Te zwaar" ingezette hulpverlening kan daarmee worden vermeden en het geeft het gezin meer handvatten om toekomstige problemen tijdig in eigen kring aan te pakken.
Drugsgebruik en alcoholmisbruik ontwrichten de samenleving. Alcoholgebruik op jonge leeftijd tast de ontwikkeling ernstig aan, zowel lichamelijk als geestelijk. De ChristenUnie is daarom van mening dat alcoholmisbruik door volwassenen en alcoholgebruik door jongeren tot 18 jaar met alle wettelijke toegestane middelen en mogelijkheden moet worden tegengegaan.

Actiepunten
- Laagdrempelige buurtbijeenkomsten worden ingezet voor aanbieden van opvoedingsondersteuning.
- Kinderen krijgen tijdens/na echtscheiding via Centra voor Jeugd en Gezin extra aandacht.
- Voldoende begeleidingszorg voor GGZ-patienten, zeker bij alcohol of drugsproblemen.
- Alcoholmisbruik en alcoholgebruik door jongeren jonger dan 18 jaar wordt tegengaan. De gemeente moet horecaondernemers wijzen op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid als zij veel alcoholschenken aan jongeren en aan jonge jongeren.
- Centra voor Jeugd en Gezin zijn digitaal goed benaderbaar.
- Hangen en overlast worden ontmoeting en plezier voor jongeren én omwonenden.
- Jongeren beschermen tegen prostitutie en drugsbezit.
- Maatschappelijke stage voor vrijwillige maatschappelijke inzet van jongeren aanmoedigen.

11. Zorg

Trends en ontwikkelingen
De invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is een feit. Gemeenten geven daar op verschillende wijze uitvoering aan. Het hoofddoel is echter gelijk: iedereen moet voor zover dat kan meedoen in de maatschappij. Ook de Welzijnswet en de Wet Voorziening Gehandicapten (WVG) zijn inmiddels opgenomen in de WMO en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Gemeenten worden zo steeds meer betrokken bij de zorg van de burger van wieg tot graf, maar alleen dan, als de persoon het in eigen netwerk niet meer zèlf kan oplossen. De WMO is namelijk geen volksverzekering, in tegenstelling tot de AWBZ. Je hebt er als burger niet vanzelfsprekend recht op. De huidige AWBZ-taken zijn dus versmalt. Voor steeds meer verschillende hulpvragers leidt dat tot wegvallen van de begeleidingszorg als er sprake is van een lichte beperking of van psychosociale problematiek. Daaronder wordt ook begeleidingszorg bij maatschappelijke opvang en vrouwenopvang geschaard. Dit valt nu onder de WMO en de gelden hiervoor zijn overgeheveld naar de gemeente. Begeleiding omvat een breed terrein van zorg. De hulpvragers worden, als er sprake is van een lichte beperking in de zelfredzaamheid, geacht deze begeleiding in het eigen netwerk te zoeken. Lukt dit niet, dan kan bij het gemeentelijk WMO-loket aangeklopt worden. Ede heeft gekozen voor een preventieve aanpak door te proberen het aantal mensen dat door wegvallen van begeleiding in de problemen komt zo vroeg mogelijk op te sporen. Hiertoe wordt intensief samengewerkt met onder andere zorgaanbieders. Ede heeft gekozen voor een wijkgerichte aanpak van de WMO.

De visie van de ChristenUnie
De ChristenUnie ziet de komst van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning als een uitdaging om naastenliefde die God van ons vraagt in de praktijk te brengen. In Ede is gekozen voor een volgorde van hulpverlening waarbij individuele hulp de laatste stap is in het aanbod aan voorzieningen. Voor de ChristenUnie is dat geen absolute regel, als mensen in eerste instantie de meeste baat hebben bij een individuele aanpak dan dient daarvoor gekozen te worden.
De ChristenUnie erkent de grenzen die de nieuwe zorgwetgeving stelt: niet per definitie zorg bieden als in de directe omgeving daartoe bereidwilligheid en gelegenheid aanwezig is. Maar ook daar worden grenzen zichtbaar. De maatschappij stelt hoge eisen aan het vitale deel van de beroepsbevolking. Tegelijkertijd wordt ook van dit deel van de bevolking, verwacht dat zij hulp bieden als er in hun sociale netwerk een beroep gedaan wordt op hun hulp. Gemeentelijke hulp om ouders en mantelzorgers te ondersteunen en vrijwilligers te faciliteren heeft voor de ChristenUnie hoge prioriteit. En mensen die gebruik maken van zorg in het kader van de WMO moeten naar draagkracht bijdragen.

Actiepunten
- Actief beleid voor zorgmijdende psychiatrische patiënten en hun eventuele mantelzorgers.
- Het WMO-beleidsplan wordt aangepast zodat collectieve en individuele zorg op maat kan worden aangeboden.
- Bij het verstrekken van individuele vervoers- of woonvoorzieningen dient het belang van de zorgvrager voorop te staan, niet het aanbod.
- In ieder buitendorp moet een persoonlijke informatievoorziening zijn over voorzieningen voor maatschappelijke ondersteuning.
- Spontane initiatieven moeten bij wijkgerichte aanpak van de WMO een goede kans krijgen.

12. Ruimtelijke ordening.

Trends en ontwikkelingen
De groei van de bevolking neemt af, evenals de vraag naar woningen in Nederland. De gevolgen daarvan worden in Ede op de voet gevolgd met het oog op woningbouwplannen. De vraag naar vooral goedkope woningen voor starters en ouderen blijft echter stijgen. Afgelopen coalitieperiode is ingezet met 'bouwen, bouwen, bouwen'. Veel bouwprojecten vertraagden door tijdrovende bezwarenprocedures, financiële belemmeringen en bodemsanering. Maar nu wordt volop gebouwd. Bij de ontwikkeling van het Edese ruimtelijk beleid staat de gemeente voor de uitdaging de leefbaarheid in de wijken en dorpen te verbeteren en het platteland vitaal en leefbaar te houden.

De visie van de ChristenUnie
De ChristenUnie vindt dat bij planvorming er maximale betrokkenheid van gemeente, plannenmakers en burgers moet zijn. De gemeente duidelijke keuzes maken welke plannen er in welk tempo ontwikkeld gaan worden. Daarbij moet de gemeente zelf meer de regie nemen.
Natuurbehoud en duurzaamheid zijn voor de ChristenUnie uitgangspunten bij de ontwikkeling en inrichting van de ruimte. Ede kent een groot natuurgebied en veel natuurlijke landschappen. Het buitengebied en de agrarische sector verdienen onze aandacht. Vooral in de landbouwontwikkelingsgebieden moet de gemeente samen met deze sector anticiperen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving. De vele familiebedrijven in de agrarische sector zijn belangrijk voor het behoud van het (groene) karakter van Ede. Die mogen niet veranderen in geïndustrialiseerde productiebedrijven. Daarom moet het mogelijk zijn dat agrariërs eventuele nevenactiviteiten vanuit hun bedrijf ontplooien. Met recreatie, zorg, landschapsonderhoud en verkoop van eigen of streekproducten kan de landbouw verbreed worden.
De ChristenUnie is voor de ontwikkeling van woon-zorg-zones en gevarieerde woningbouw. Voor starters, gezinnen, senioren, thuiswerkers. Bij inbreiding moet voldoende ruimte blijven voor "groen".
Woningbouw, vooral voor starters, houdt de buitendorpen leefbaar. Evenals de ontwikkeling van bedrijfsterreinen voor de vestiging van kleinschalige lokale ondernemers. Een actief gemeentelijk grondbeleid vindt de ChristenUnie dan ook noodzakelijk. Om de regie te kunnen voeren bij de locatieontwikkeling en om niet afhankelijk te zijn van projectontwikkelaars, moet de gemeente voldoende grondpositie hebben. Om goedkope woningen te bouwen die goedkoop blijven wil de ChristenUnie dat de gemeente instrumenten als het verlagen van de grondprijs, erfpacht en nieuwe vormen van starterleningen serieus in overweging neemt.

Actiepunten
- Bij de woningbouwopgave wordt ingezet op een evenredige verdeling in de regio.
- Woningbouw in het stedelijk gebied wordt evenwichtig afgestemd op de behoefte met minimaal 30% aan woningen in het goedkope segment, in de dorpen minimaal 50%.
- Woningbouw in de buitendorpen wordt afgestemd op het eigen lokale karakter.
- Woonzorgvoorzieningen in de buitendorpen worden naar behoefte voor de lokale bevolking gerealiseerd.
- De schaal van inbreiding moet in evenwicht te zijn met de omgeving.
- Stoppende agrariërs worden als alternatief al dan niet op de bestaande locatie ruimtelijke mogelijkheden geboden.
- De ontwikkeling van de Doesburgereng wordt in de komende raadsperiode uitgevoerd.
- Bij de campusontwikkeling rond de Zandlaan is ruimte voor studentenhuisvesting en bereikbaarheid per fiets en OV leidend. Parkeren leidt niet tot buurtoverlast.
- Deze raadsperiode worden plannen gemaakt voor de herinrichting van het Kuiperplein inclusief een ondergrondse parkeergarage.
- Bij nieuwe plannen is duurzaamheid het uitgangspunt. Het streven is om zoveel mogelijk te komen tot klimaatneutrale (bouw)plannen.

13. Milieu en Landschap

Trends en ontwikkelingen
In het licht van de klimaatverandering is energieverbruik een belangrijk thema. Energielabeling van gebouwen zal een steeds grotere rol gaan spelen in het gemeentelijk beleid. Een andere toekomstige ontwikkeling is de inwerkingtreding van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo). Binnen de Wabo moeten circa 25 regelingen rond bouw, milieu, natuur en monumenten gebundeld worden tot één Omgevingsvergunning. Met deze ontwikkeling moet de dienstverlening door de overheid verbeterd worden. Op gebied van afvalbeleid is er het nieuwe Landelijk afvalbeheerplan (LAP) 2009-2021, met als doelstelling gemiddeld 60% hergebruik van het huishoudelijk afval in 2015. In Ede wordt afval al jaren met toenemend succes gescheiden ingezameld. Ede volgt het integraal milieubeleidsplan dat jaarlijks wordt geëvalueerd.

De visie van de ChristenUnie
Wij hebben natuur en landschap van onze Schepper ontvangen om deze op duurzame wijze te beheren: ook volgende generaties moeten kunnen voortborduren op door ons ingezette acties. Dit betekent dat ook in financieel mindere tijden milieubeleid daadkrachtig moet blijven, gericht op een goede verhouding tussen consumptie en milieu. Het is dan ook belangrijk dat het belang van gescheiden afvalinzameling nog breder door burgers wordt gedragen. Zwerfafval is nog steeds één van de meest genoemde ergernissen. Continue voorlichting én handhavend optreden is noodzakelijk.
Doordat veel milieutaken gedecentraliseerd zijn, heeft de gemeente een belangrijke rol bij de uitvoering van het beleid. Voor de ChristenUnie is de agrarische sector belangrijk. Agrarische bedrijven moeten voldoen aan de milieuwetgeving en dragen zo bij aan de vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen. Het bevorderen van het gebruik van luchtwassers is dan ook belangrijk.
De ChristenUnie staat volledig achter de doelen zoals die zijn verwoord in het klimaatakkoord dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk (Ministerie VROM) hebben gesloten over vermindering van uitstoot van broeikasgassen, energiebesparing en duurzaam energiegebruik.
De gemeente dient het gebruik van alternatieve energiebronnen zoals wind, zon, warmte-koude opslag, het gebruik van aardwarmte te stimuleren en geeft daarbij zelf het goede voorbeeld.

Actiepunten
- Iedereen, dus ook winkels, scholen houdt zijn ‘eigen erf’ schoon.
- Afvalscheiding blijft hoge prioriteit houden, bijzondere acties dragen daar aan bij.
- Wind-, zonne-energie en andere duurzame energiebronnen worden zoveel mogelijk toegepast en gestimuleerd.
- Hemelwater zoveel mogelijk ontkoppeld van het riool en geïnfiltreerd in de bodem..
- Opstellen van een klimaatactieplan met aandacht voor innovatieve ontwikkelingen.
- In de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk duurzame verlichting toegepast. Waar mogelijk wordt 's nachts het licht beperkt of uitgeschakeld.
- Isolatie door aanleg van sedum op daken van bedrijfsgebouwen en scholen wordt aangemoedigd.

14. Bestuur en Organisatie

Trends en ontwikkelingen
De positie van de gemeente wordt steeds belangrijker. Het Rijk en de provincies hevelen allerlei taken over naar de gemeente: decentralisatie. Die vele en vaak nieuwe taken vragen om een goed toegeruste ambtelijke dienst en een efficiënte uitvoering. Mede daardoor is er ook een tendens naar schaalvergroting. De druk tot intergemeentelijke samenwerking is toegenomen. Ede doet dat in WERV-verband (overgaand in Regio FoodValley) en wil dat uitbreiden. Ook over de grens, de zogenoemde Euregio-Rijn-Waal.
Binnen de lokale overheid wijzigt zich de rol van de burgemeester, als zelfstandig bestuursorgaan. De bevoegdheden zijn in de loop der tijd verruimd. Zo is de burgemeester lid van het regionaal College, lokale driehoek (politie) en veiligheidsregio. Ook kan hij tijdelijke huisverboden en gedwongen opvoedingsondersteuning opleggen.

De visie van de ChristenUnie
Door decentralisatie komen veel taken terecht bij de gemeente. Dat past in de visie van de ChristenUnie. De gemeente staat het dichtst bij de burger en voor de zaken die de burger treffen is de gemeente het beste orgaan voor uitvoering en verantwoording. Het Rijk moet daar vooral ook voldoende middelen voor geven in plaats van de gemeente een zogenaamde efficiencykorting opleggen.
Uiteraard is de gemeente klantvriendelijk. Maar vooral, en dat is heel iets anders, moet de gemeente meer klantgericht gaan denken en werken. Wetgeving dwingt daar ook toe. Dit betekent dat de regelgeving lastenarmer moet worden en de dienstverlening gemoderniseerd.
Veel gemeenten bezinnen zich op de relatie met hun inwoners. De betrokkenheid van burgers bij beleid- en besluitvorming wordt in toenemende mate gezien als een belangrijke factor. Of zelfs als voorwaarde om concrete resultaten te bereiken voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Het samenwerken met burgers is een grote uitdaging voor gemeenten. Het kan bijdragen aan het verkleinen van de kloof tussen de burger en het bestuur en aan het vergroten van de bestuurskracht van gemeenten. De ChristenUnie is tegen het houden van referenda.
De gemeente heeft haar eigen samenstelling van taken, waar zij greep op moet kunnen houden. Ook in regionale samenwerkingsverbanden. Door schaalvergroting en intergemeentelijke bestuursvormen vertroebelen verantwoordelijkheden. Ook herkent de burger zich vaak niet meer in zijn bestuur. De ChristenUnie waardeert de lokale dorps- en wijkgemeenschappen en hecht zeer aan de eigenheid daarvan. Keuzes voor schaalvergroting willen wij maken op inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid. Deze lijn doortrekkend wil de ChristenUnie ook kijken naar mogelijkheden om wijken, buurten en dorpen meer eigen verantwoordelijkheden te geven, als het kan ook met eigen budgetten. Tegelijkertijd zoekt de ChristenUnie voortdurend constructieve samenwerking met omliggende gemeenten, de regio en de provincie.

Actiepunten
- Een sobere overheid die ruimte geeft aan het particuliere initiatief.
- Versterking van sociale samenhang tussen mensen en groepen wordt actief bevorderd.
- Burgers en ondernemers in een vroeg stadium bij ontwikkelingen betrekken.
- Invoering van de ‘één loket’-gedachte moet krachtig worden doorgevoerd.
- Klantgericht denken en werken is vanzelfsprekend het uitgangspunt.
- Wijkcoördinatoren worden ingezet als verbindingsschakel tussen gemeente, mensen en organisaties, activiteiten en initiatieven in de wijk.
- Actieve samenwerking in Regio FoodValley, ook voor de back-office processen.
- Het ambtsgebed bij de aanvang van de raadsvergaderingen blijft behouden.

15. Financiën

Trends en ontwikkelingen
De ruimte voor een eigen gemeentelijk belastinggebied wordt steeds kleiner. De omvang van de structurele inkomsten neemt af, de incidentele inkomsten nemen toe. Dit vraagt een andere werkwijze van de gemeente om structurele uitgaven te dekken.
De brede rioolheffing vervangt met ingang van 2010 het klassieke rioolrecht. Hiermee kunnen meer kosten dan tot nu toe fiscaal worden verhaald (zoals kosten van hemelwaterafvoer).

De visie van de ChristenUnie
Het is de plicht van het gemeentebestuur om te verantwoorden waaraan ze haar geld uitgeeft en hoe dit bijdraagt aan de samenleving in Ede. Vooral in economisch moeilijker tijden. De ChristenUnie hecht waarde aan de zogenoemde VVT-benadering: verantwoordelijkheid, vertrouwen en transparantie. Het hebben en bewaken van een goede reservepositie is belangrijk om tegenvallers op te vangen. Bestemmingsreserves en voorzieningen moeten regelmatig getoetst worden aan de actuele behoefte.
De OZB-tarieven mogen geen sluitpost van de begroting zijn waarmee naar believen tekorten kunnen worden gedekt. Maar de bezuinigingstaakstelling van de landelijke overheid heeft wel gevolgen voor de lokale inkomsten. En dat kan gevolgen hebben voor de lokale lasten. De Rijksoverheid confronteert ons vanaf 2012 met miljoenen minder inkomsten. Er zullen pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden. De ChristenUnie wil daar niet voor weg lopen. Desondanks vindt de ChristenUnie dat de gemeente terughoudend moet zijn met het verhogen van de lastendruk voor de inwoners. Voor de ChristenUnie is het kwijtschelding van belastingen en heffingen bij individuele geringe financiële draagkracht een belangrijk onderdeel in de strijd tegen armoede. De gemeente moet zich inspannen om doelgroep hierover te informeren.
Voor een goed inzicht in het financiële reilen en zeilen van het Grondbedrijf en de grote projecten moet bij het exploitatieoverzicht in de programmarekening ruime aandacht worden geschonken aan het benoemen van de belangrijkste risico's. Er moet een solide beleid zijn over het uitzetten van tijdelijk 'overtollige' middelen, spaargelden en beleggingen.
De ChristenUnie staat positief tegenover subsidiering, als middel om initiatieven uit de samenleving te stimuleren en waarderen. Maar de mate waarin is afhankelijk van de financiële ruimte op de begroting. Is die er niet, dan kan herijking van subsidies nodig zijn. Subsidies zijn in beginsel aanvullend. Verenigingen zullen daarom altijd reële contributies moeten heffen. De ChristenUnie vindt dat activiteiten die gericht zijn op levensbeschouwelijke vorming niet moeten worden gesubsidieerd.

Actiepunten
- De bezuinigingstaakstelling van de landelijke overheid heeft gevolgen voor de lokale inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de lokale lasten.
- Er wordt een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid gevoerd.
- Financiering van nieuw beleid gaat ten koste van bestaand of er worden externe inkomsten gevonden.
- Structurele subsidies worden regelmatig herijkt.
- Te subsidiëren activiteiten zijn niet in strijd met (christelijke) waarden en normen of met de goede zeden.
- De lange termijnplanning moet op alle terreinen concreet ingevuld en strak worden aangehouden.
- Het college zorgt voor goed inzicht in de financiën van het grondbedrijf, het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit en de grote projecten.

Kandidatenlijst

De kandidatenlijst 2010 – 2014:

1.	Jos van Heuveln	Bennekom
2.	Jan de Kluijver	Ede
3.	Peter van ’t Hoog	Ede
4.	Leon Meijer	Ede
5.	Jellie Kiefte - Boersema	Ede
6.	Marten Idema	Ede
7.	Nadine de Roode - Hof	Ede
8.	Margot Hordijk - Scheuerman	Ede
9.	Herko van Beek	Lunteren
10.	Rienette Sytsma	Ede
11.	Mark Smidt	Ede
12.	Cees van Wingerden	Ede
13.	Kees Schipstra	Ede
14.	Daan Westrate	Ede
15.	Gerrit van Kruistum	Wekerom
16.	Cees van Capelle	De Klomp
17.	Cora Otter - v.d. Bosch	Bennekom
18.	Edwin Laagland Winder	Ede
19.	Tony v.d. Steege - Nagel	Lunteren
20.	Ingrid de Vries	Ede
21.	Ria Minnen - Louwerse	Ede
22.	Winfried van Holland	Ede
23.	Jan Don	Ede
24.	Henk Jochemsen	Bennekom
25.	Cock Walraven - de Jong	Ede
26.	Ries Beeuwkes	Ede
27.	Jaap Stienstra	Ede
28.	Gradus van Beek	Ederveen
29.	Teka Baanstra – Griffioen	Ede
30.	Han Schipper	Ede

10 jaar

ChristenUnie

Op de foto:

1. Jos van Heuveln
2. Jan de Kluijver
3. Peter van 't Hoog
4. Leon Meijer
5. Jellie Kiefte-Boersema
6. Marten Idema
7. Nadine de Roode-Hof
8. Margot Hordijk-Scheuerman
9. Herko van Beek
10. Rienette Sytsma

Voor meer informatie:
www.ede.christenunie.nl

Of schrijf naar:
Bestuur ChristenUnie Ede
Sweelincklaan 50
6711 EW EDE

Lid worden:
www.christenunie.nl